

HISTORISK TIDSKRIFT
(Sweden)

128:4. 2008

Redaktören har ordet

Historisk tidskrift har fått en ny redaktör. Sedan en tid tillbaka är det klart att min efterträdare kommer att bli historikern docent Stefan Eklöf Amirell från Göteborg. Det är ett välbekant namn för uppmärksamma läsare av *Historisk tidskrift*. Han medverkade senast i nummer 2006:2 med en artikel om hur svenska historiker förhåller sig till internationella ämnen, en fråga som han även behandlat i bibliografin *Svenska doktorsavhandlingar i historia 1976–2005*, tidigare omnämnd på denna plats i tidskriften. Att Amirell i detta nummer återkommer med både en uppsats och ett meddelande på liknande tema är en händelse som ser ut som en tanke. Jag kan dock försäkra att det är just en händelse och att åtminstone uppsatsen påbörjade sin vandring genom det redaktionella systemet långt innan han var påtänkt som redaktör.

Att jag själv inleder häftet med en längre text är däremot ingen slump. Detta var tänkt som mitt sista nummer och uppsatsen tar upp en del av de frågor jag anser angelägna för tidskriftens framtid och som jag velat föra upp till diskussion innan jag lämnar redaktörskapet. Som det visat sig kommer jag att ansvara även för nästa nummer, men det var lika så gott att publicera texten enligt ursprunglig plan. Stefan Eklöf Amirell kommer att överta redaktörskapet från och med nummer 2009:2.

Min uppsats var ursprungligen avsedd som en debattartikel, men då mängden frågor att behandla var många svämmade den längdmässigt över alla bräddar och jag har därför tagit mig redaktörens frihet att bereda den framträdande plats. Den inleds med en tidigare utlovad uppföljning på *Historisk tidskrifts* session vid Svenska historikermötet i våras och jag försöker i det avsnittet klargöra en del av våra redaktionella principer. Det har blivit uppenbart att det på många håll frodas en del missförstånd rörande dessa.

Den andra delen upptas av en diskussion av två aktuella frågor som kommer att ha djupgående påverkan på all vetenskaplig publicering framöver – bibliometri och Open Access. Det finns goda skäl för akademiskt verksamma forskare att noga följa denna utveckling och också vara beredda att ta strid för att inte publiceringsverksamheten helt skall bedömas utifrån administrativa hänsynstaganden. Naturligtvis kan det finnas skiftande uppfattningar i dessa frågor, men under alla omständigheter måste forskningens intressen alltid stå i centrum, vilket jag menar inte alltid är fallet i dag.

I uppsatsen nämner jag den protest mot European Reference Index for the Humanities, ERIH, som initierades av tidskriftsredaktörer inom teknik- och vetenskapshistoria i somras. Sedan detta skrevs har protesten vidgats. Vid utgången av oktober innefattade den ett sextiotal undertecknare från flera olika humanistiska forskningsfält. I en kommentar i *Svenska Dagbladet* uppgav jag för en tid sedan (28/8) att svenska tidskrifter knappast hade råd att ansluta till demonstrationen eftersom man då riskerar att gå miste om Vetenskapsrådets publiceringsstöd. Därefter har dock *Lychmos*, årsbok för idé- och lärdomshistoria, sällat sig till de protesterande organen. Detta är ett beslut fattat på principiell grund och det förtjänar all respekt.

För att undanröja alla oklarheter bör det påpekas att min uppsats inte genomgått den sedvanliga redaktionella process som normalt appliceras och som jag redogör för i texten.

Historisk tidskrift deltog i år för första gången med en monter vid bokmässan i Göteborg. Redaktionen, med avgående och tillträdande redaktör, fick tillfälle att framträda i ett vidare sammanhang än normalt och det blev tydligt att mycket kan göras för att öka vår synlighet bland historieintresserade även utanför de strikt akademiska kretsarna. Vi kan inte och skall inte tävla med de populärhistoriska tidskrifterna, men det lär ändå finnas många grupper vid sidan av de omedelbart berörda som har intresse och nytta av att följa med i den senaste historieforskningen. Deltagandet i biblioteksmässan var ett experiment som vi nu skall utvärdera. Jag vill i sammanhanget passa på att tacka Helge Ax:son Johnsons stiftelse som genom ett generöst bidrag möjliggjorde mässdeltagandet utan ekonomisk förlust för Svenska Historiska Föreningen.

Jag vill också använda detta utrymme för att framföra ett tack till doktorand Fia Sundevall, ekonomisk historia, Stockholm, som på ett utomordentligt sätt ersatte Nils Fabiansson som redaktionssekreterare då han var föräldraledig från vår vinter till höst i år. Det är svårt att överskatta redaktionssekreterarens betydelse för tidskriften och det är mycket viktigt att denna person är initiativrik, samvetsgrann och ansvarstagande. Fia har i rikt mått visat prov på dessa egenskaper och det är en liten bragd att hon lyckades ersätta Nils, som i flera år närmast förkroppsligat denna funktion, så att hans frånvaro nästan blev omärklig.

Jonas Nordin